

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารและพัฒนาประเทศของทุกประเทศ และประเทศที่เจริญแล้วจะมุ่งดำเนินการเรื่องการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีระบบ และมีการวางโครงสร้างทางการศึกษาในระยะยาว เพื่อให้ประชาชนในประเทศมีคุณภาพในทุกด้าน การศึกษาจึงถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชากรเพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่ายิ่งต่อประเทศ ดังนั้น ผู้ที่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของประเทศ การวางรากฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมย่อมสามารถปรับเปลี่ยนคนในสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ได้ ประเทศไทยได้มุ่งเน้นการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและทันต่อยุคสมัย ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550: 5) โดยจะต้องอาศัยการบริหารจัดการศึกษาในกระบวนการบริหารจัดการศึกษานั้นจึงต้องปรับเปลี่ยนและให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการองค์กรอยู่รอด บังเกิดผลดี และบรรลุตามวัตถุประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ. 2550: 98)

จากการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คือ การให้ความร่วมมือ (Collaboration) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมกำกับ ดูแล เป็นต้น และความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และภารกิจของผู้รับผิดชอบ หลักความรับผิดชอบถือว่าเมื่อใครได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบงานนั้นให้เกิดผลดีที่สุด และต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550: 6)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ออกประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 158-171) ด้านการบริหารวิชาการ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วย เจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงาน ให้รัดกุม และมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ

นอกจากนี้การบริหารจัดการศึกษาต้องเน้นการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ (Customer) และผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา (Stakeholder) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจตาม ประเด็นยุทธศาสตร์โดยใช้แผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนทิศทางการบริหาร จัดการศึกษา โดยกำหนดโครงสร้างการบริหารภายในองค์กรเพื่อกำกับดูแลตนเองอย่างเป็นระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. 2554: 18) ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดศรีสะเกษ มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องนำกลยุทธ์มาปรับ ใช้ให้เหมาะสมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นศาสตร์และศิลป์สำคัญที่ผู้บริหารและบุคคลที่ต้องการจะประสบความสำเร็จควรศึกษาและทำ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง การประยุกต์หลักการและแนวคิดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารจะทำให้องค์กรสามารถ

ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จ และมีพัฒนาการที่ยั่งยืน (จินตนา บุญบงการ; และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. 2548: คำนำ)

สภาพการดำเนินการด้านงานวิชาการด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำหลักสูตรโดยสถานศึกษา ครูไม่มั่นใจวิธีการ การจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ ครูไม่เคยดำเนินการมาก่อน ประกอบกับวิทยากรที่ไปให้ความรู้แก่ครูมีหลากหลายแนวคิด ทำให้ครูเกิดความสับสนในการดำเนินการ การจัดทำสื่อการสอน เนื้อหาในกลุ่มสาระที่มีมากเกินไป ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาการขาดแคลนครู โรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น ครูสอน ไม่ตรงตามวุฒิ สาขาที่ขาดแคลน ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ยังขาดการเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ เป็นปัญหาในด้านความร่วมมือของสถานประกอบการ ซึ่งต้องเร่งขอความช่วยเหลือกันต่อไป ด้านการวัดประเมินผลผู้เรียน และรับนักเรียนเข้าเรียนต่อ ปัญหาที่พบในทุกระดับและประเภทการศึกษา คือ การปรับเปลี่ยนวิธีการวัดประเมินผลผู้เรียนต้องได้รับประเมินผลในหลายด้าน เช่น ความประพฤติ การทำกิจกรรม ควบคู่ไปกับการทดสอบความรู้ ถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกอบรมเรื่องการประเมินผลแบบใหม่ไปแล้ว แต่ยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ ดังนั้น คงต้องสนับสนุนส่งเสริมครูในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและควรมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ นอกจากนี้ควรมีการทบทวนแบบฟอร์มต่างๆ ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดเพื่อเป็นเอกสารแสดงผลการเรียนของนักเรียนซึ่งมีมากเกินไป การส่งเสริมการประเมินผลผู้เรียนแบบใหม่ต้องทำควบคู่ไปกับการการประเมินผลเพื่อรับผู้เรียนไปเรียนต่อในระดับสูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 4) จากการรายงานสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ คือ 42.00, 43.80 และ 51.70 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนในปีการศึกษา 2550 คะแนนวิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเพิ่มขึ้น ส่วนคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนลดลง ในปีการศึกษา 2552 พบว่า ผลการทดสอบนักเรียนทั้งประเทศมีคะแนนต่ำกว่าปีการศึกษา 2551 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2552: 6) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปีการศึกษา 2555 คะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ คือ 43.15 ระดับประเทศ 45.68 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 2.53 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2555: 6) และจากการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ประเมินด้านกระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน จะผ่านการประเมินมาตรฐานการบริหารทั่วไปเท่านั้น ส่วนใหญ่จะไม่ผ่านการบริหารทางวิชาการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549: 18)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา และจากปัญหาการบริหารงานวิชาการที่ขาดประสิทธิภาพส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียน ของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เมื่อคุณภาพการการเรียนที่ลดลงย่อมเป็นผลมาจากการบริหารวิชาการที่มี ประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ เชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มสมรรถนะทางการบริหารงานวิชาการภายใต้ ขอบข่ายงานบริหารวิชาการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพการศึกษาที่มั่นคง มีประสิทธิภาพสูงสุดอย่างยั่งยืน และเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. สสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายวิชาการต่อการบริหารงานวิชาการ เชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดศรีสะเกษ
2. ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์และสร้างรูปแบบการ บริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดศรีสะเกษ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตที่จะศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. แนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการบริหารการศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
4. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. การบริหารเชิงกลยุทธ์
6. การบริหารแบบการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
7. การวัดผลประเมินผลแบบดุลยภาพ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (เครื่องมือที่ 1) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่

1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 924 คน

1.1.2 หัวหน้างานวิชาการโรงเรียนสังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 924 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 970: 608-610) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ได้แก่

1.2.1 ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 285 คน

1.2.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 285 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ (เครื่องมือที่ 2) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ประชากร (Population) ได้แก่

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 924 คน

2.1.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 924 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่

2.2.1 ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน จำนวน 10 คน

2.2.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน จำนวน 10 คน

3. การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group)

การนำกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจะได้ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลในการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์มารวมกันและสัมภาษณ์ โดยผู้ดำเนินการสนทนา (Facilitator) ถามคำถามให้ทุกคนมีโอกาสได้ตอบ สนทนา และแสดงความคิดเห็น ที่สำคัญต้องสามารถจับและสรุปประเด็นได้อย่างถูกต้อง กระชับและชัดเจน

3.1 ประชากร (Population) ได้แก่

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 924 คน

3.1.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 924 คน

3.1.3 ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ

3.1.4 ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่

3.2.1 ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน

3.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน

3.2.3 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน

3.2.4 หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 2 คน

3.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด อบจ. จำนวน 1 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการในงานวิชาการตามขอบข่ายงานวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยภาระงาน 12 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. ระบบนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน

รูปแบบการบริหารงาน หมายถึง รูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยนำขอบเขตการบริหารวิชาการมาผสมผสานกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม การประเมินแบบคุณภาพ และวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการบริหารจัดการงานวิชาการ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หมายถึง ครูที่ได้รับการแต่งตั้งจากโรงเรียนให้รับผิดชอบงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมแรงร่วมใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และบุคคลภายนอกในการร่วมพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา

การประเมินแบบคุณภาพ หมายถึง การประเมินการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจริงในการบริหารงานวิชาการในมุมมอง 4 ด้าน ประกอบด้วย มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายในองค์กรและมุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

กลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการบริหารงานวิชาการตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ด้าน และใช้หลักผสมผสานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม การประเมินแบบคุณภาพ และวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการบริหารจัดการงานวิชาการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำรูปแบบการบริหารงานวิชาการไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน การวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบข่ายงานวิชาการ ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 10) ประกอบด้วย

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 1.7 ระบบนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน

2. ผลการดำเนินงาน (Performance) โดยประยุกต์จากแนวคิดการวัดผลการดำเนินงานแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard) ของ แคพเพลนและนอร์ตัน (Kaplan; & Norton. 1996: 8)

- 2.1 ด้านลูกค้า (Customer Perspective)
- 2.2 ด้านการเงิน (Financial Perspective)
- 2.3 ด้านกระบวนการภายใน (Internal Business Process Perspective)
- 2.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์
สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดศรีสะเกษ